

Głos Pomorza

dawniej „Głos Wąbrzeski”

PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OŚWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 21

Wąbrzeźno, sobota dnia 18 lutego 1939

Rok 21

Ostre zarządzenia Rządu w Madrycie

BURGOS. Według nadeszłych tu wiadomości Rząd Republikański na zebraniu we wtorek bież. tygodnia odbytym w Madrycie, uchwalił apel do wojska i ludności cywilnej.

Apel wzywa do stawienia oporu aż do chwili uzyskania warunków pokoju, zapewnających niezależność kraju. Wskazuje się tu jako moment szczególnie charakterystyczny, iż po raz pierwszy w tego rodzaju apelu nie ma mowy o walce aż do zwycięstwa.

Podczas obrad rządu Madryt był bombardowany. Nalot ten pociągnął za sobą liczne ofiary w ludziach. Wpłynęło to na wzmocnienie się wrogich nastrojów ludności w stosunku do przewodców Rządu Republikańskiego i gen. Miaja z powodu bezcelowego przewlekania walk. Powrót członków rządu do Madrytu poddyktowany został podobno chęcią zapobieżenia wystąpieniu przeciwko rządowi i aktom niesubordynacji. Codziennie odbywa się rozstrzeliwanie grup mieszkańców oskarżonych o wystąpienia przeciwko władzom.

Wielkie zwycięstwo Polaków w skokach

Stanisław Marusarz na pierwszym miejscu, a Andrzej Marusarz na trzecim

ZAKOPANE. W konkursie skoków, który się odbył w czwartek polscy narciarze odnieśli duży sukces. Poza Stanisławem Marusarzem, który był bezapelacyjnie a zajął pierwsze miejsce, niespodzianką jest trzecie miejsce zdobyte przez Andrzeja Marusarza. Doskonałe wyniki osiągnęli również Wnuk, Rej i szereg innych polskich narciarzy.

Głód kredytowy na wsi

Zapotrzebowanie kredytowe rolnictwa jest nadal bardzo wielkie. Uruchomione przez Państwowy Bank Rolny kredyty na spłaty rodzinne tylko w bardzo małym stopniu zaspokoiły zgłoszone zapotrzebowania. Poza tym szczególnie poszukiwane są nadal kredyty na remont i inwestycje budynków, zagospodarowanie łąk, zakładanie sadów itp.

Epilog zdemolowania okien wystawowych w Gdańsku

GDANSK. Sprawa zdemolowanych podczas zajść antyżydowskich w końcu ubiegłego roku okien wystawowych na terenie Wolnego Miasta Gdańska nie została jeszcze załatwiona.

W związku z tym, Senat powołał komisję rozjemczą, urzędującą w wydziale dla spraw gospodarczych w Senacie, która ustali kto w poszczególnych wypadkach pokryje szkody powstałe na skutek zajść. Czy właściciele nieruchomości, czy też odnośnie towarzystwa ubezpieczeń o ile szyby okien wystawowych były ubezpieczone. Rozstrzygnięcia komi-

Wszyscy oficerowie łącznie z płk. Casado, którzy podczas rady wojennej wypowiedzieli się na rzecz wszczęcia rokowań z władzami narodowymi zostali przeniesieni na inne stanowiska.

Madryt pod ogniem artylerii

MADRYT. Począwszy od wczorajszego wieczora artyleria gen. Franco ostrzeliwuje Madryt t. zw. ogniem pękającym.

Co pół godziny pada na miasto po-

cisk ciężkiego kalibru, trzymając w napięciu obrońców i ludność cywilną.

Pociski padają przeważnie wzdłuż wielkiej arterii Calle Alcalá, przecinając całe miasto oraz w dzielnicy południowej.

NOWE ŻYCIE KATALONII

W wyzwolonych miastach katalońskich zapanało nowe życie. Ludność z żywiołą radością wita wkraczające oddziały wojsk generała Franco, urządzając na cześć swoich wybawców radosne manifestacje. Na ilustracji — jeden z takich momentów nowego życia Barcelony

Pan Prezydent R.P. gości w Jaworzynie, zarząd F. I. S.-u

ZAKOPANE. Onegdaj w południe Pan Prezydent R. P. podejmował śniadaniem przybyłych do pałacyku w Jaworzynie spiskiej, celem złożenia wyrazów hołdu Włodarzowi Państwa i protektorowi zawodów FIS., przedstawicielei Zarządu FIS. i PZN.

W śniadaniu wzięli udział oprócz

członków domu Pana Prezydenta, dyrektora FIS. z prezesem majorem Oestergardem na czele, prezes PZN, wicemin. inż. Bobkowskim z małżonką i wiceprezes PZN, dr. Boniecki z małżonką, wiceprezes dr. Załuski, wiceprezes red. Faecher z małżonką.

Torpedowcem przez Atlantyk na conclave

RZYM. Jak donosi „Osservatore Romano” z Nowego Jorku, prezydent Roosevelt, chcąc umożliwić arcybiskupowi Bostonu, kardynałowi O’Connell, wzięcie

udziału w conclave, zaofiarował mu na przejazd do Europy specjalny torpedowiec. Dzięki niezwykłej szybkości, jaką rozwinąć może torpedowiec, kardynał O’Connell będzie mógł jeszcze przez parę dni pozostać pod opieką lekarską i zdążyć mimo to na nadchodzące conclave.

Sekretarz św. Kolegium kardynałów wystosował do prezydenta Roosevelta specjalne podziękowanie.

Najdłuższe w świecie połączenie telefoniczne kablem otwarte

TOKIO. Onegdaj przeprowadzono próby komunikacji telefonicznej między Tokio a Mukdenem. Miasta te połączone zostały najdłuższym na świecie kablem, przekraczającym 3.000 km.

Próby wypadły zadawalająco i ko-

munikacja telefoniczna między Tokio a Mukdenem zostanie w początkach marca oddana do użytku publicznego. Roboty nad tym połączeniem telefonicznym rozpoczęły się w roku 1936 a koszt ich wyniósł 10 milionów yenców.

Dyplomaci składają oficjalną kondolencję w obecności Kardynałów w Watykanie

CITA DEL VATICANO. Wczoraj przed godziną 11,00 korpus dyplomatyczny, akredytowany przy Stolicy Apo-

stolskiej zgromadził się w komplecie w sali przyległej do sali konsystorza.

Punktualnie o godzinie 11,00 korpus dyplomatyczny z dziekanem ambasadorem Rzeszy Niemieckiej przy Watykanie von Bergenem na czele wkroczył do sali konsystorza.

W głębi sali przy oddzielnym stole zasiadł dziekan świętego kolegium kardynał Granite Pignattelli di Belmonte w otoczeniu ceremoniarzy i sekretarza świętego kolegium. Po obu bokach długiej sali zajęli miejsca wszyscy kardynałowie wedle starszeństwa. Kardynałowie mieli na sobie fioletowe peleryny, mesetti i birety kardynalskie.

Pierwszy przemówił w języku włoskim dziekan korpusu dyplomatycznego ambasador Rzeszy Niemieckiej von Bergen. W mowie swej, wyraził kondolencję świętemu kolegium.

W odpowiedzi dziekanowi korpusu dyplomatycznego przemówił kardynał - dziekan świętego kolegium Granite Pignattelli di Belmonte, który mimo podszerego wieku, doniosłym głosem podziękował korpusowi dyplomatycznemu za przedstawienie się i za złożenie kondolencji.

Ofensywa Japońska

SZANGHAJ. Japoński konsul gen. zawiadomił korpus konsularny że w związku z rozpoczynającymi się jutro działaniami wojennymi w pobliżu m. Haimen (prow. Czekiang) okręty cudzoziemskie winny wycofać się na odległość 45 km od m. Haimen. W przeciwnym wypadku władze japońskie składają z siebie odpowiedzialność za ewentualne szkody i straty.

Mina pod pociągem w Palestynie

HAIFA. Onegdaj rano nastąpiło na południe od Haify wykolejenie pociągu towarowego skutkiem podłożenia miny lądowej.

Kilka wagonów wykoleiło się. Dwóch kolejarzy odniosło ciężkie obrażenia.

GDANSK. Wracające z Kołobrzega statki królewieckie holownik „Titan” i parowiec „Pillau” zauważyły w nocy ubiegłej tonący z powodu burzy szkuner duński „Meta”. Statkom udało się uratować załogę szkunera, który następnie utonął.

Czerwony pogrzeb w Inowrocławiu Demonstracyjny pochód ze zwłokami bezbożnika

INOWROCŁAW. W poniedziałek urządzili socjaliści inowrocławscy demonstracyjny pogrzeb znanego wroga kościoła katolickiego bezbożnika Majewskiego, który szczególnie zyskał rozgłos swym niedawnym a głośnym i demonstracyjnym wystąpieniem z Kościoła Katolickiego. Pogrzeb odbył się bez udziału kapłana i bez krzyża sw. Trumna wspinala rzeźbiona była nakryta czerwona płachtą z napisem „Za wolność”. W pogrzebie wzięli udział poza dorosłymi mężczyznami i kobietami nieletnie dzieci, którym przypięto czerwone kokardy. Na cmentarzu prawosławnym m. in. wygłosił przemówienie ośławiony prowodyr Kiełbasiewicz, znany ze swych prowokacyjnych wystąpień, za które wyznaczony został z Rady Miejskiej.

Całej tej sprawie nadaje ponure tło jeden z miejscowych żydów, mający skład przy ulicy Paderewskiego, który ostentacyjnie częstował w czasie pogrzebu robotników polskich papierosami.

Wystąpienie czerwonych wywrotowców zasługuje tym bardziej na potępie

nie, że gdy cały świat pogrążył w głębokiej żałobie po zgonie Ojca Św., to orkiestra socjalistyczna w czasie pogrzebu wygrywała skoczne marsze.

W przededniu otwarcia zawodów F. I. S. w Zakopanem. Efektowny skok w czasie generalnej próby naszych zawodników przed zawodami FIS.

Krzyż zasługi za dzielność

Na ostatnim posiedzeniu Rada Ministrów przyjęła projekt noweli do rozporządzenia Prezydenta R. P. z 1928 r. o ustanowieniu Krzyża Zasługi za Dzielność.

Dotychczas obowiązujące rozporządzenie Prezydenta R. P. o ustanowieniu Krzyża Zasługi za Dzielność przewiduje możliwość nadawania tego odznaczenia tylko funkcjonariuszom Policji Państwowej, żołnierzom K. O. P. i funkcjonariuszom straży granicznej. Jednakże nie tylko żołnierze KOP, lecz również żołnierze innych jednostek Sił Zbrojnych, jak to wykazały niedawne wypadki, narażają zdrowie i życie w obronie granic Państwa pomimo nieistnienia stanu wojny.

Projekt rozszerza więc zakres osób,

Organizacja sieci bibliotek wiejskich

Na ostatnim posiedzeniu komisji do spraw społecznych wsi, jaka odbyła się w ministerstwie rolnictwa, uchwalono instrukcję dotyczącą organizacji powiatowej sieci bibliotecznej oraz ustalono zasady, na jakich opierać się będzie akcja bibliotek wiejskich.

Opracowany plan przewiduje w poszczególnych powiatach powstawanie publicznych bibliotek samorządowych, współdziałających z bibliotekami miejscowych organizacji społecznych. Powiatowa sieć biblioteczna składa się z bibliotek rejonowych i gminnych oraz z biblioteki powiatowej.

Do zadań biblioteki powiatowej należeć będzie, oprócz obowiązków zaopatrzenia w książki mieszkańców, również planowanie i organizowanie sieci bibliotecznej na podległym sobie terenie.

Bezpośredni kontakt z czytelnikiem następować będzie przez gminne biblioteki publiczne oraz biblioteki rejonowe. Przewiduje się przy tym, aby każda gmina posiadała własną bibliotekę, złożoną z wypożyczalni książek i czytelnicy czapki.

Jeszcze bliżej z rolnikiem związane będą biblioteki rejonowe, które w zasadzie zasięgiem swym obejmować będą najniższą komórkę terenowej akcji bibliotecznej. Jako biblioteki o najmniejszym zasięgu korzystać będą z pomocy i opieki bibliotek gminnych i powiatowych.

Uchwalona instrukcja przewiduje wreszcie zasady prowadzenia różnego typu bibliotek publicznych, ustala kwalifikacje wymagane od bibliotekarzy poszczególnego typu bibliotek, jak również przewiduje sposób pokrywania kosztów prowadzenia i organizacji sieci bibliotecznej, które obciążać mają samorząd terytorialny, korzystający z pomocy na ten cel od władz państwowych.

Mała podaż zbóż

Za granicą panuje w dalszym ciągu tendencja zniżkowa, gdyż wszystkie kraje eksportowe, szczególnie Argentyna, zamierzają obecnie, nawet po znacznie obniżonych cenach, realizować swe zapasy; zjawia się też jako nowy konkurent jęczmienia pastewnego Litwa.

W kraju zapanowała natomiast tendencja wyczekująca przy znacznie zmniejszonej podaży.

Rozmaitości

Według ostatnich badań statystycznych najgęściej zaludnionym krajem jest Belgia. Mieszka tam średnio 203 mieszkańców na km kwadratowy. Na drugim miejscu figuruje Holandia (209 osób na km. kw.) Najstąbiej zaludnionym krajem na świecie jest Brazylia, mając jedynie 5 mieszkańców na km. kwadratowy. Nie o wiele więcej, bo 8 mieszkańców przypada przeciętnie na km. kw. w Rosji Sowieckiej.

W Polsce gęstość zaludnienia wynosi 88 mieszkańców na 1 km. kw. Najstąbiej zaludnione są województwa wschodnie (44,6 mieszkańców na 1 km. kw.), najgęściej województwo śląskie (307 mieszkańców), a następnie łódzkie (138 mieszk.) i krakowskie (132 mieszk.).

Najdłuższy drewniany most na świecie znajduje się w Stanach Zjednoczonych. Jego długość wynosi przeszło 9 kilometrów.

Najwięcej alkoholu piją Amerykanie. W roku 1937 spożycie alkoholu w Stanach Zjednoczonych A. P. wynosiło na głowę mieszkańca 70 litrów. Anglik wypijał tylko 21 litrów alkoholu.

Największym sukcesem w 43-ej Loterii Klasowej poszczycić się może Centralny Okręg Przemysłowy, padł tam bowiem milion. Również i w innych ośrodkach naszego kraju, padło wiele większych wygranych. Szczęśliwymi posiadaczami losu byli między innymi robotnicy i pracownicy sklepów. Niektórzy z nich, podjąwszy wygraną założyli własne warsztaty pracy.

Poza granicami Polski żyje obecnie ponad 8 milionów Polaków. Najwięcej Polaków przebywa w Stanach Zjednoczonych A. P., gdyż około 4 i pół milio-

na, w Niemczech (1 i pół miliona) i w Rosji (800 tysięcy).

Daktyloskopie wynaleziono w Chinach. Stosowana ona tam była już w siódmym wieku ery, jako potwierdzenie autentyczności podpisu na ważnych aktach i dokumentach.

Plan nowej 44-ej Loterii Klasowej wprowadza szereg korzystnych dla graczy zmian: zwiększono ilość wygranych średnich, podniesiono t. zw. dzienne wygrane we wszystkich klasach na 10 i 20 tysięcy złotych etc.

Polska posiada 153 miasta powyżej 10,000 mieszkańców. Warszawa liczy

które mogą otrzymać Krzyż Zasługi za Dzielność, na wszystkich żołnierzach, wychodzących z założenia, iż takie same czyny męstwa spełnione w takich samych okolicznościach powinny być nagrodzone takim samym odznaczeniem.

Ponadto projekt określa, jakie jest miejsce Krzyża Zasługi za Dzielność wśród orderów i odznaczeń, gdyż nowelizowane rozporządzenie Prezydenta R. P. przepisu takiego nie zawiera, pomimo iż ustawodawstwo orderowe zwykle tę kwestię precyzowało. Wysunięcie Krzyża Zasługi za Dzielność przed Złotym Krzyżem Zasługi i zbliżenie go do odznaczeń za czyny bojowe uzasadnione jest charakterem czynów, nagradzanych Krzyżem Zasługi za Dzielność.

• — •

przeszło 1 milion 260 tysięcy mieszkańców, Łódź 653 tys., Łwów 3,17 tys., Poznań 265 tys., Kraków 242 tys., Wilno 208 tys. itd.

W Londynie otwarty został instytut piękności, który cieszy się olbrzymią frekwencją. W instytucie tym nakładane są paniom na twarz maski odżywcze z ogórków oraz brzoskwin, melonów i innych owoców.

Ciągnięcie I klasy 44-ej Loterii Klasowej rozpoczyna się 23 lutego. W Loterii tej podwyższono zarówno ogólną ilość jak i sumę wygranych kwot.

• — •

Zakochana... w czapce kapitańskiej

Przed nowojorskim sądem karnym zakończyła się codopiero rozprawa karna przeciwko znanej artystce dramatycznej, która wynalazła nowy i całkiem oryginalny trick, w celu przemycania brylantów i pereł z Europy do Ameryki. Proces ten, który ze szczególnym zainteresowaniem śledzono w nowojorskich kołach teatralnych, ujawnił ponownie, że w najwyższych sferach towarzyskich Ameryki przemyt stał się wprost modą.

Na pokład luksusowego parowca pasażerskiego „Lincoln”, znajdującego się w drodze do Ameryki, wsiadła w Marsylii uroczą aktorka amerykańska miss Olly Burns. Wśród męskich pasażerów parowca zrobił się ruch. Co odważniejsi próbowali się zbliżyć do pięknej Amerykanki, ale ta była zupełnie nieczuła na składane jej hołdy. Jedynym

mężczyzną, z którym, jak się zdawało, chętnie rozmawiała, był kapitan statku, Stevens. Co wieczór było można obojga widzieć przechodzących się po pokładzie, przy czym miss Burns słuchała z widocznym zainteresowaniem opowiadań marynarza o jego licznych podróżach po całym świecie.

Kiedy statek zbliżał się do kontynentu amerykańskiego i na horyzoncie pojawiła się statua wolności, miss Olly zamglonym okiem zwróciła się do kapitana:

— Ach tak, mój kapitanie, nadchodzi już kres tych pięknych dni. Jestem panu niezmiernie wdzięczna za to, że pan się mną tak troskliwie zaopiekował. Czy mogę panu choć częściowo odwzajemnić się, ofiarując mu swoją fotografię?

Kapitan spąsował jak sztabak. — Uszczęśliwi mnie pani bardzo, miss Burns.

W takim razie niech pan skoczy do mojej kabiny, fotografia leży przygotowana na stole.

Kapitan natychmiast wykonał życzenie towarzyszyki, zapominając nawet złożyć czapkę, którą mu w żartach zdjęła i którą od kilku minut bawiła się na pozór bezmyślnie.

Stevens szybko wrócił z fotografią. Miss Olly przyjęła go czarującym uśmiechem. — Musi mi pan dać jedną obietnicę, kapitanie. Musi mnie pan koniecznie jutro odwiedzić w Nowym Jorku. Niech pan przyjdzie tak, jak pan stoi, w tym samym mundurze. Polubiłam ten mundur, niech to panu narazie wystarczy.

Uradowany kapitan podziękował za łaskę i podążył na most kapitański. Statek niebawem zawiął do portu a miss Burns poddała się spokojnie kontroli celnej, nie miała bowiem nic do oclenia.

Dnia następnego kapitan Stevens punktualnie przybył do jej mieszkania. Artystka przyjęła go bardzo życzliwie, tak, iż spędził w jej towarzystwie kilka miłych godzin. Kiedy się wieczorem żegnał, pani domu osobiście przyniosła

mu czapkę i rękawiczki do przedpokojów.

Dwa dni potem kapitan Stevens miał niespodzianą wizytę damską. Przyszła do niego pokojówka miss Burns, która od samego progu zaczęła wymyślać swojej pani.

— Pokłóciłam się dzisiaj z miss Burns i zostałam zwolniona. Pożalcie ona tego. Pan pewnie sądzi, że ta żmija pana kocha, prawda? Ale pan się grubo myli. Zależało jej jedynie na pańskiej czapce, w której ukryła sześć dużych brylantów i dwie perły, w czasie, kiedy posłała pana po swoją fotografię do kabiny. W Nowym Jorku kamienie te znowu wyjęła z czapki, kiedy pan bawił u niej z wizytą. Czy panu teraz świta w głowie?

Kapitan miał wrażenie, że znalazł się pod zimnym tuszem. Udał się natychmiast do policji i zrobił tam donoszenie. Piękna miss Olly została aresztowana i zasądzona na 4 miesiące więzienia za niezwykle „flirt” z czapką kapitańską.

POKOJE

tanie, czyste, ciepło i ciepło z wodą bieżącą, blisko Dworca Gł. w Warszawie

poleca

HOTEL ROYAL

Chmielna 31
Kawaleria
Bezpłatny garaż.—

Wiadomości ciekawe z bliska i daleka

Z Pomorza

TORUŃ.

Świątkradca skradł puszkę z hostiami. Z Inowrocławia donoszą: Nieznany sprawca wszedł do kościoła katolickiego w Ostrowie, pow. inowrocławskiego i skradł z tabernakulum puszkę mosiężną wewnątrz połączoną oraz drugą mosiężną z hostiami nie konserwowanymi. Skradzione puszki przedstawiały wartość 66 złotych. Władze prowadzą dochodzenia.

Wieczór literacki St. Waylewskiego w stolicy Pomorza. Wczoraj odbył się w Toruniu w auli gimnazjum im. Kopernika wieczór autorski znanego literata Stanisława Wasylewskiego.

Przy wypełnionej publiczności sali znakomity literat recytował szereg swoich utworów, które zebrani przyjmowali gorącymi oklaskami. Na zakończenie wieczoru wylosowano wśród obecnych 3 dzieła Stanisława Wasylewskiego.

GRUDZIĄDZ.

Walny Zjazd Plantatorów Tytoniu. W środę odbył się w Grudziądzu Walny Zjazd Związku Plantatorów Tytoniu Okręgu Pomorskiego. W zjeździe udział wzięli przedstawiciele Banku Rolnego Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego i Państwowej Monopolu Tytoniowego.

Po wyborach nowych władz Związku uchwalono budżet Związku w kwocie 5.500 złotych oraz powzięto rezolucję polecającą Zarządowi poczynienie starań o uzyskanie wyższych cen surowca, zwiększenie dopuszczalnych procentów wilgotności tytoniu oraz zniesienie specjalnego podatku od tytoniu.

Konferencja Izby Przemysłowo-Handlowej z Dyrekcją Pomorskiej Izby Skarbowej. W Grudziądzu odbyła się konferencja przedstawicieli Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni z Dyrekcją Pomorskiej Izby Skarbowej w sprawach podatkowych dotyczących przemysłu i handlu.

W godzinach po południowych w sali posiedzeń Rady Miejskiej odbyła się dalsza konferencja pod przewodnictwem wiceprezesa Izby Przemysłowo-Handlowej p. Smolenia przy udziale miejscowych władz, zrzeszonego kupiectwa, przedstawicieli zakładów przemysłowych w obecności przedstawiciela p. Wojewody nacz. Barciszewskiego, na której omówiono wynik konferencji w Izbie Skarbowej. Poza tym omówiono szereg zagadnień, związanych z handlem i przemysłem oraz wygłoszono referaty.

BYDGOSZCZ.

Samobójstwo przez wyskoczenie z okna. W Bydgoszczy w areszcie policyjnym usiłowała popełnić samobójstwo 24-letnia Marta Bernicka. Skoczyła ona z okna 1-go piętra, uderzając głową o bruk podwórza. W stanie bardzo groźnym przewieziono ją do szpitala miejskiego.

Zjazd inteligencji katolickiej odbędzie się w Bydgoszczy. W dniach 11 i 12 marca 1939 roku odbędzie się w Bydgoszczy ogólnopolski zjazd inteligencji katolickiej. W zjeździe uczestniczyć będą przedstawiciele organizacji inteligencji katolickiej z diecezji chełmińskiej, włocławskiej i gnieźnieńskiej. Organizatorzy zjazdu zapewnili udział kilku najwybitniejszych prelegentów katolickich z ks. biskupem Gawliną na czele.

Zamiast zapłaty pobili ich. Do zagrody rolnika Sobeckiego w Orchowiu przybyło dwóch kupców domokrajnych w celu zainkasowania należności za dostarczony towar.

Spotkali się jednak z odmową zapłacenia rachunków, a na dobitkę synowie Sobeckiego pobili obydwu kupców widłami i pałkami. Razy zadane obu kupcom okazały się tak poważne, że musiało ich przewieźć do szpitala. Młodych Sobeckich policja ujęła i osadziła w areszcie do dyspozycji władz sądowych.

SWIECIE.

Zwłoki emeryta. kolejarza na torze kolejowym. Na torze kolejowym na linii Świecie — Terespol znaleziono zwłoki emerytowanego kolejarza ze Świecia Tuszyńskiego lat około 50.

Władze prowadzą dochodzenia dla wyjaśnienia przyczyny śmierci Tuszyńskiego.

Z całej Polski

GNIEZNO.

Mimo przechrzczenia się nie otrzymał obywatelstwa. Urząd wojewódzki odmówił udzielenia obywatelstwa polskiego drowi Erykowi Rogowskiemu, obywatelowi W. M. Gdańska, właścicielowi garbarni w Gnieźnie. Ojciec dr. Rogowskiego był żydem. Dr. Eryk Rogowski przeszedł na ewangelicyzm, brat jego Alfred — na katolicyzm.

Pieniądże poszły z dymem. Zdarzając się jeszcze tacy, którzy pieniądze przechowują w najbardziej nieodpowiednich „skrytkach”, czy to pod siennikiem lub nawet w piecu. Zasadzie tej hołdował widocznie p. K. Banaszak w Gaju pod Gębicami, który całe swe oszczędności w sumie 3.800 złotych przechowywał w piecu. Onegdaj, gdy p. K. Banaszak wyszedł wraz z żoną. Zostawszy w domu 17-letni syn ich napalił w piecu, w którym znajdowały się pieniądze. Po powrocie rodziców powstał oczywiście lament, gdyż pieniądze były w banknotach, a tyłko kilka złotych w bilonie ocalało.

ŁÓDŹ.

Furiat zdemolował trzy sale w szpitalu. Onegdaj rano w szpitalu miejskim świętego Antoniego w Łodzi jeden z chorych dostał nagle ataku szału i zdemolował trzy sale na oddziale nerwowym wybijając szyby i łamiąc drewniane sprzęty. Ponieważ personel szpitalny nie był w stanie obezwładnienia szaleńca, wezwano straż ogniową, która pacjentą obezwładniła — oblewając go strumieniami wody z sikawek. Następnie odwieziono go w kaftanie bezpieczeństwa do szpitala dla umysłowo chorych w Koczanówce.

CZERSK.

Kradną nawet kamienie z pola. W Nowych Prusach skradziono na szkodę M. Wąsa 6 metrów sześć kamieni, znajdujących się na polu poszkodowanego.

SAMBOR.

Pierwszy raz przysięgał i zmarł. 70-letni Wasyl Onyszkiewicz po raz pierwszy w życiu składał przysięgę w sprawie cywilnej w sądzie kręgowym w Samborze. Po wyjściu z gmachu sądowego zmarł nagle na ulicy.

Ze świata

PARYŻ.

Obrona wybrzeży marokańskich. Admirał Darlan odbył niedawno inspekcję umocnień obronnych wybrzeży marokańskich. Istniejące już umocnienia będą rozbudowane. M. in. przewidziana jest także rozbudowa portu w Casablance i w Agadir.

Nafta w Maroku. Niedawno odkryte źródła naftowe w Maroku dały, we dług statystyk z września 1938 roku — 193 tony, co w porównaniu z miesiącami poprzednimi oznacza wzrost przeciętnie o 15 procent. W kołach fachowych spodziewają się podnieść wydajność marokańskich źródeł naftowych do 4 tys. rocznie.

**„SILNE LOTNICTWO
TO SILNA POLSKA”**

Straszna śmierć dziecka

KEPNO. W Trzcinicy, pow. kępińskiego wydarzył się tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą śmierć półtorarocznego dziecka. Tło wypadku jest następujące: Ubiegłej soboty, dnia 11 bm. w godzinach po południowych mieszkaniec Trzcinicy Józef Złobiński udał się do zakładu fryzjerskiego swego szwagra Mikołaja Kujawy, celem napełnienia zapalniczki spirytusem. Podczas nalewania części spirytusu rozlała się na podłogę. We fryzjerni znajdowała się również półtoraroczna córeczka Kujawy Tereska. Dziecko wzięło butelkę ze spirytusem i oblało sobie sukienki. W międzyczasie Złobiński zapalił rozlany na podłogę spirytus. Do ognia zbliżyła się mała Tereska i w tej chwili zapaliła się na niej oblane spirytusem sukienki. Dziecko stanęło momentalnie w płomieniach.

Mimo natychmiastowego ratunku dziecko odniosło tak ciężkie poparzenia, że zmarło dnia następnego wśród okropnych męczarni. Władze po przeprowadzeniu sekcji zwłok wydały zezwolenie na pogrzeb.

Wiele uciechy

sprawia dziecko, gdy jest zdrowe i wesole, dlatego pamiętajcie. dla matki i dziecka

**Kawa Słodowa
Kneippa**

Wyrok w sprawie nadużyć w Grudziądzu

GRUDZIĄDZ. W Sądzie Okręgowym toczył się przez szereg dni sensacyjny proces o nadużycia, popełnione przez 4 kolejarzy w tutejszej ekspozyturze towarowej „Bocznica Portowa nad Wisłą”. Urzędniczka tej firmy przywłaszczyła sobie ponad 40 tysięcy złotych, zaś w ekspozyturze kolejowej PKP, popełniono nadużycia na 15 tysięcy złotych.

W sobotę zapadł wyrok, skazujący urzędników kolejowych Cieszyńskiego na 2 i pół roku, Sahla, Jędrzyńskiego i

Kozłowskiego na kary po roku więzienia. Urzędniczka „Bocznicy Portowej” Maria Borucka została skazana na 3 lata więzienia, a jej narzeczony Krajewski na półtora roku za paserstwo skradzionych pieniędzy. Wszyscy skazani zostali pozbawieni praw publicznych i obywatelskich na okres od 2 do 5 lat.

Ponieważ oskarżeni przebywali dotąd w więzieniu, sąd zarządził ich zwolnienie, za wyjątkiem Cieszyńskiego i Boruckiej.

= X =

Po zdobyciu Katalonii, oddział wojsk republikańskich w drodze do Le Perthus, na pograniczu francuskim.

10 tysięcy złotych w śmietniku

WARSAWA. W jednym z hoteli w Otwocku zamieszkał żyd Izrael Kon z Łodzi. Pewnego dnia zaalarmował on właściciela hotelu, że zgubił portfel z wartością 10 tysięcy złotych. Kon wyznaczył dla znalazcy nagrodę w wysokości tysiąca złotych. Wieść o zgubie rozeszła się lotem błyskawicy po Otwocku. Przed domem zaczęły gromadzić

się tłumy publiczności. Zaczęto szukać zguby na podwórzu willi oraz w mieszkaniach. Po jakimś czasie jeden z chłopów znalazł portfel w śmietniku, z którego miano wkrótce wywieźć śmieci. Jeszcze kilka godzin, a portfel wraz z śmieciami powędrowałby do Wisły. Ucieszony żyd nagrodził znalazcę.

= X =

Polska — filarem pokoju na Wschodzie Europy

Litwa staje się dobrym sąsiadem Polski

Jednym z osiągnięć polskiej polityki zagranicznej w 1938 roku było doprowadzenie do normalizacji stosunków litewsko-polskich. Jasne i zdecydowane stanowisko Polski na tym odcinku uwiecznione zostało sukcesem, którego dalszym wyrazem są coraz poprawniejsze stosunki sąsiedzkie z Litwą.

W ciągu lat prawie dwudziestu stosunki polsko-litewskie były czymś zupełnie wyjątkowym. Formalnie po prostu nie istniały. Nie tylko, t. zw. stosunki dyplomatyczne, lecz także handlowe, komunikacyjne itd. Zerwane szyny kolejowe, zniszczone lub zarosnięte trawą drogi znaczyły granicę polsko-litewską, która była jakby chińskim murem, ściśle odgraniczającym od siebie oba państwa. Aby dostać się na terytorium drugiego państwa — co było zresztą bardzo trudne do osiągnięcia — trzeba było jechać przez Prusy Wschodnie bądź przez Łotwę, gdyż o bezpośrednim przekroczeniu granicy polsko-litewskiej nie można było marzyć.

W ciągu lat dwudziestu ten stan rzeczy bardzo niewielkim tylko uległ zmianom. Wprawdzie w roku 1928-ym w Genewie ówczesny premier litewski Waldemaras w odpowiedzi na pytanie Marszałka Piłsudskiego „Pokój czy wojna?” oświadczył „Pokój”, nie miało to jednak dalej idących następstw i nie zmieniło faktycznie stanu rzeczy na „martwej” granicy polsko-litewskiej.

Przełom w stosunkach polsko-litewskich nastąpił dopiero w marcu 1938 r. Po chwilowym napięciu, spowodowanym incydentem granicznym, Litwa wobec stanowczego żądania Polski zgodziła się na nawiązanie stosunków dyplomatycznych. Był to pierwszy ważny wyłom w chińskim murze, dzielącym dwa tak blisko sobie kiedyś narody. Nie brak było jednak pesymistów, którzy twierdzili, iż wyłom ten będzie zarazem ostatni, tak, że cała zmiana będzie miała raczej charakter formalny, nie wpływając na zmianę nastrojów między obu państwami.

Dziś, z perspektywy szeregu miesięcy, stwierdzić już można, że obawy te nie były słuszne.

Normalizacja stosunków polsko-litewskich nieprzerwanie krok za krokiem postępuje naprzód, obejmując coraz to nowe dziedziny. Została uregulowana sprawa normalnej komunikacji kolejowej i lotniczej między obu państwami, podobnie jak sprawa normalnego obrotu pocztowego. Wzmogły się wydatnie bezpośrednie kontakty między Polakami a Litwinami w wyniku obustronnego wzrostu zainteresowania tym, co się naprawdę dzieje po drugiej stronie zagnała ożywionej granicy. Jednocześnie zaś z biegiem czasu zarówno w prasie jak i w oświadczeniach czynników decydujących obu państw coraz więcej i z coraz większym przekonaniem mówiło się o konieczności zdecydowanej woli i wzajemnej korzyści z przyjaznego ułożenia stosunków polsko-litewskich.

A nie były to tylko puste słowa i nie nie znaczące frazesy, gdyż w ślad za słowami postępowały fakty. Rząd litewski zdecydował się rozwiązać ośławiony „Związek wyzwolenia Wilna”, którego działalność wnosila tyle zgrzytów w stosunki między Polską a Litwą. Zawarte też zostało między obu państwami ważne porozumienie, usuwające wzajemne ataki i ustanawiające współpracę w dziedzinie prasy i radia.

Doniosłe znaczenie posiada również zawarcie traktatu handlowego, który otwiera tak pożyteczną dla stron obu współpracę gospodarczą. Współpraca ta obejmuje nie tylko wymianę towarową, lecz także wykorzystanie przez północno-wschodnie ziemie polskie portu w Kłajpedzie, co ma dla Litwy duże znaczenie.

Jak więc widzimy postępy normalizacji stosunków polsko-litewskich są niewątpliwie i wielostronne. Ze strony Polski zawsze zresztą istniała w tym kierunku najlepsza wola, nie spotykała się ona jednak z należytyim zrozumieniem strony przeciwnej. W okresie

ubiegłych miesięcy nastąpił w tej dziedzinie ważniejszy może jeszcze od zmian formalno-umysłowych przełom w psychice litewskiej. Ugruntowane złą tradycją szeregu lat powojennych i skwapliwie podsycane przez obce czynniki nieufność i uprzedzenie opinii litewskiej wobec Polski zaczęło coraz bardziej tajać, zmieniając się w stan „wzajemnej przyjaźni i wzajemnego zaufania”. Tak określił to nowy poseł litewski w Warszawie p. Szaulis przy składaniu listów uwierzytelniających na ręce p. Prezydenta Rzeczypospolitej. I znów nie był to tylko dyplomatyczny frazes, lecz wyraz dokumentowanej faktami szczerzej woli i trzeźwej oceny już istniejącego i tworzonego nadal stanu rzeczy.

Czungking — wojenna stolica republiki chińskiej

W spustoszonej wojną Chinach Seczuan, najdalej na zachodzie położona i jedna z najbogatszych prowincji Chin, stała się dla Chinczyków rajem. Tu uchodźcy znajdują bezpieczeństwo i odpoczynek, a patrioci moc i wiarę w swą walkę o wolność kraju.

Prowincja Seczuan nawet w Europie stanowiłaby terytorium nie do pogardzenia, zajmuje ona bowiem przestrzeń 431 tys. km. kw. i liczy około 53 milionów mieszkańców. Graniczy aż z ośmioma prowincjami: na północy z Szensi, Kansu i Tsinghai (inaczej Kokonor), na zachodzie z Sikiangiem (prowincja wydzielona z Seczuanu), na południu z Yunanem i Kueiczou, na wschodzie z Hunanem i Hupe. Niebotyczne łańcuchy górskie, otaczające prowincję, stanowią barierę nie tylko przed atakami ze strony lądu, ale też i przed atakiem samolotów, niezgłębione zaś i zdradliwe nurty rzek chronią od ataków ze strony Jangtsekiangu. Z tych to przyczyn centralny rząd chiński przeniósł tu swoją siedzibę. Stolicą prowincji jest właściwie Czengtu (odległe o 2037 km w linii powietrznej od Szanghaju), ze względu jednak za swe dogodne położenie komunikacyjne — u ujścia rzeki Kialing do Jangtsekiangu (w odległości 2285 km. od Szanghaju) — miasto Czungking było centrum Seczuanu i stolicą handlową nie tylko tej prowincji, ale i całych Chin zachodnich.

W czasach pokojowych Czungking liczył około 400 000 mieszkańców, a w sierpniu roku ubiegłego, a więc jeszcze przed upadkiem Hankou i Kantonu, liczył już przeszło pół miliona. Podobnie jak inne miasta chińskie, Czungking otoczony jest dokoła murami, które pochodzą jeszcze z czternastego stulecia. Od rzeki prowadzą do nich wysoko pnące się schody, samo miasto bowiem zbudowane jest na skalistym cyplu, leżącym na wysokości około 90 m. nad poziomem rzeki. Po tych schodach dniem i nocą przemykają się w górę i w dół

Polska i Litwa w coraz większym stopniu stają się dobrymi, zaprzyjaźnionymi sąsiadami. Sporo jeszcze zostało do wyjaśnienia i unormowania w ich wzajemnych stosunkach, lecz zasadnicze, decydujące kroki zostały już uczynione ku obopólnemu zadowoleniu i obopólnej korzyści.

Przypomnieć należy, że zbliżenie polsko-litewskie było zawsze jednym z celów i dążeń Marszałka Piłsudskiego. Tak się złożyło, że za Jego życia dążenia tego nie udało się jeszcze przyoblec w czyn. Jak w wielu jednak innych wypadkach, tak i tutaj kształtująca dzieje wola Wskrzesiciela Polski wybiegła poza datę Jego śmierci i została zrealizowana w myśl wskazań, które pozostawił.

tysiące kulisów z towarami wszelkiego rodzaju.

Hałas i zapachy wszelkiego rodzaju — oto wrażenia, jakie bezpośrednio ogarniają każdego na wstępie do wąskich, zakrzywionych uliczek tego miasta, rojących się od świtu do nocy od przechodniów. Hałas wywołują głównie uliczni sprzedawcy. Sprzedawca towarów łokciowych ma mały bęben z kołatką, cyrulik, który czyści również nos, uszy i powieki, — ma instrument w postaci wielkich nożyc, wydający dziwny, mosiężny dźwięk, pobielacz kotłów kroczy z mosiężnymi talerzami przeciągniętymi przez sznur, za pociągnięciem którego wydają dźwięk grzechotki...

Ryż, skóry bydłace, cukier trzciny, rami, ziola lecznicze i wszelkiego rodzaju lekarstwa stanowią najbardziej charakterystyczne i najpoważniejsze pozycje handlu eksportowego Czungkingu. Wśród tych specjalności nie sposób pominąć milczeniem lekarstwa i „pułapek” na... pchły. Pułapkę taką stanowi bambusowy pręt długości około 15 cm., otoczony bambusową klatką w kształcie cygara. Klatka ta chroni ubranie od kontaktu z „lekarstwem”, którym wysmarowany jest pręt. Pułapkę tę wkłada się do rękawa lub z tyłu za koltierz. Co roku zawodowy czyszciciel pułapek na pchły składa wizyty ich posiadaczom, zabiera pchły (z których wyrabia się następnie lekarstwo) i smaruje pręt świeżą warstwą lekarstwa.

Czungking, który przed wojną rozwijał się z dnia na dzień, stał się obecnie jednym z najbardziej ożywionych miast Chin. Całe miasto i jego okolice rozbrzmiewają dniem i nocą od uderzeń młotów, na każdym wolnym terenie powstają nowe warsztaty fabryczne, a w otaczających miasto górach wykuwa się potężne schrony i pozycje obronne. Czungking stał się fabryką, warownią, pracownią, uczelnia i główną kwaterą wojenną nowych Chin.

350 wyroków śmierci w jednym dniu

W miarę, jak zwycięskie wojska narodowe generała Franco uwalniają z pod czerwonego teroru ziemie Katalonii, coraz nowe ujawniają się szczegóły o niesłychanym barbarzyństwie i mroźnych w żylach krew okrucieństwach, cechujących hiszpańskich komunistów.

Dowiadujemy się, na przykład, z oficjalnych komunikatów prasowego biura Hiszpanii narodowej, że w niedawno oswobodzonym mieście Cervera komuniści przeszło pięćdziesięciu zakonników z miejscowego klasztoru N. Serca Marii zamordowali w ten sposób, że uderzeniami noży ciała ich niemal dosłownie podziurawili jak sito.

Innych dwudziestu zakonników wystrzelano wraz z całą ukrywającą ich rodziną rolnika katalońskiego w wiejskiej zagrodzie tego rolnika. Nie oszczędzono równ. dziewiętnastu chorych zakonników, umieszczonych w szpitalu, w

tym dwóch zgrzybiałych starców i kalekę, których prostopu w łóżkach zastrzelono. Niektórych z pośród zakonników, jak superiora i lekarza opiekującego się lazaretem, poddano przed śmiercią strasznyemu torturom.

Przywódca komunistów w Cervera, notoryczny zbrodniarz Juan Padros, chwycił się przy tym publicznie, że znalazł specjalnie okrutne męczarnie. Ofiary swoje owijał w słomę oblaną benzyną, którą następnie podpalał, by — jak cenniecznie oświadczał — dłużej napaść się mogli widokiem męki. W tym niewielkim miasteczku katalońskim, w jednym tylko dniu potrafiono wykonać trzysta wyroków śmierci. Wśród ofiar znalazł się także karlista Luis Comorse-ria i bardzo wiele sióstr ze Zgromadzenia miłości chrześcijańskiej.

Równie nieludzko zachowywali się komuniści także w Tarragonie. Ustało-

Religia a medycyna

Nowe prądy w lecznictwie

Problem: religia i medycyna w ostatnich czasach staje się jednym z najważniejszych zagadnień psychoterapii. Dotychczasowy brak ściślejszego kontaktu między religią a medycyną tłumaczyć można zupełnym materializmem nauk przyrodniczych, które w XIX w. zdawały się całkowicie pograżać ducha.

Dziś jednak w kwestii wzajemnego stosunku świata psychicznego do świata fizycznego lekarze coraz częściej biorą pod rozwagę prawa kierujące życiem duszy. Lekarz nowoczesny zaczyna sobie coraz głębiej zdawać sprawę z tego faktu, że człowiek nie jest tylko zbiorem komórek, w których odbywają się przeróżne skomplikowane procesy chemiczne i fizyczne, ale przede wszystkim istotą, posiadającą duszę nieśmiertelną.

Coraz głębsze staje się w medycynie nowoczesnej przekonanie naukowe, że istnieje ścisły związek między cielesnością a moralnością... Świat jest zbiorem sił, harmonijnie rządzonych. Człowiek jest im poddany i na nie oddziaływa, gdyż sam jest ogniskiem siły. Siła ludzka jest pochodzenia wewnętrznego (chemizm wewn.) i zewnętrznego (ciepło, światło, elektryczność, wilgoć, suchość). Aby człowiek mógł mieć siłę potrzebną na wszystkie przypadłości życia, jest rzeczą konieczną, aby się cieszył harmonią funkcji organicznych. Do tej harmonii dochodzi się jednak przez zachowanie przepisów medycyny oraz przepisów higieny i — rzecz godna uwagi — przez posłuszeństwo obowiązkom moralnym, zawartym w przykazaniach Bożych.

„Przez zachowanie przykazań Bożych — mówi jeden z przedstawicieli nowoczesnej medycyny — zepewniamy sobie zdrowie psychiczne i fizyczne, bo pierwsze jest główną podporą drugiego, a drugie oddziaływa na pierwsze. Wraz ze zdrowiem posiadamy i większą równowagę ducha. Możemy wtenczas lepiej spełnić nasz obowiązek, cieszyć się pracą, radować się pięknem i ziszczać nasze ideały. Zachowanie przykazań Bożych pozwala nam zrozumieć dokładniej przepisy higieny, których wypełnienie wymaga pewnych walorów charakteru, jak dokładność, zamiłowanie czystości, wytrwałość itp.”

Medycyna nowoczesna coraz więcej podkreśla tę zasadniczą rolę psychoterapii, że między chorobami ciała i duszy bywają najściślejsze skojarzenia. Słynny psychiatra Kraepelin wskazuje, że istota nerwowości albo neurastenii nie zawsze polega na organicznej słabości systemu nerwowego, ale najczęściej stanowi chorobę woli.

Medycyna nowoczesna dochodzi stopniowo do zrozumienia tej wielkiej prawdy, że śmieszni są ludzie w swoich poszukiwaniach za jakimś „eliksirem” życia, odmłodzeniem, którego poszukują wszędzie, prócz u Tego, który jest źródłem wszelkiego dobra, młodości, siły i zdrowia: „Pan pomocą moją i obroną; w nim zaufało serce moje i zostałem wspomógłony, i zakwitło na nowo ciało moje”.

KRONIKA

Kalendarzyk

17
LUTY

Piątek

Aleksy

Słońca wsch 7,14 zach 17,16

Księżycy wsch 5,56 zach 15,49

18
LUTY

Sobota

Symeon b. m.

Słońca wsch 7,12 zach 17,18

Księżycy wsch 6,21 zach 15,53

19
LUTY

Niedziela

Zapustna, Konrad w.

Słońca wsch 7,10 zach 17,20

Księżycy wsch 6,44 zach 17,57

WĄBRZEŻNO

• Wiadomości parafialne. W niedzielę, poniedziałek i wtorek nabożeństwo 40 - godzinne o 6. Wystawienie i Msza św., po południu o godzinie 6,00 nieszpory i Repozycja.

W poniedziałek i wtorek Msze św. o godzinie 6,00 o 7,30 i o 9,00.

W środę popielec po pierwszej i drugiej Mszy św. sypanie popiołu. W czasie postu Wielkiego, w czwartek o godzinie 4,00 Droga Krzyżowa dla Gimnazjum i szkół miejskich, w piątek o godzinie 6,00 dla dorosłych, w każdą niedzielę o godzinie 3,00 Gorzkie Żale, po tym kazanie Pasyjne.

Wobec kazania Pasyjnego odpadają wszystkie zebrania Żywego Różańca, które zwykle odbywały się po nieszporach.

• Transmisja nabożeństwa za dusze Ojca św. W sobotę, dnia 18 lutego 1939 roku o godzinie 10,00 rano Polskie Radio transmitować będzie na fali ogólnopolskiej uroczyste żałobne nabożeństwo z Katedry św. Jana w Warszawie za duszę zmarłego Ojca Świętego Piusa 11-go.

• Wycofane znaczki pocztowe. W dniu 23 lutego 1939 roku zostaną wycofane z obiegu znaczki pocztowe tak zwane okolicznościowe, wydane głównie w celach filatelistycznych. Wycofaniu podlegają nast. znaczki: zielony z ryciną polskiego dylżansu — 45 gr.; taki sam niebieski — 55 gr.; wiśniowy z podobizną Jana Sobieskiego — 75 gr.; z balonem stratosferycznym — 75 gr.; „Odsiecz Wiednia” Matejki, ciemno - niebieski — 1,20 zł; z podobizną Marszałka Śmigłego - Rydza, koloru brązowego — 25 gr.

Wycofane znaczki będzie można wymienić od 1 marca do 30 czerwca 1939 roku w urzędach i agencjach pocztowych na znaczki obiegowe równej wartości.

• Zebranie Przewodniczących Komisji Wyborczych przy wyborze do samorządu wiejskiego.

W ubiegłą środę odbyło się w Starostwie Powiatowym zebranie przewodniczących poszczególnych komisji wyborczych do wyborów samorządu w 61 gromadach powiatu. W odprawie, w której udział brali również zastępcy przewodniczących Komisji wyborczych omawiano przepisy ustawowe miarodajne dla tych wyborów.

• Uczciwy znalazca. Dnia 15 bm o godzinie 11,20 wyjeżdżając p. W. W. pozostawiła w wagonie motorowym Kolei Powiatowej większą ilość gotówki (ponad 1.000 zł).

Uczciwym znalazcą był konduktor p. Jabłoński Bernard, który podążył do budynku stacyjnego i oddał p. W. zgubę, nie żądając wynagrodzenia.

• Epilog kradzieży w biurach „Landbundu”. Kradzież w biurach „Landbundu”, która się sprawcom nie bardzo opłaciła, gdyż zabrali tylko drobny łup, pociągnęła jednakowoż dla sprawców — wytrawnych zresztą młodzieńców dotkliwie kary. Sąd bowiem skazał Orgackiego Franciszka i Konderskiego Stanisława na karę więzienia po półtora roku, a Maćkiewicza Maksymiliana oraz Syndyka Jana na karę więzienia po 6 miesięcy.

• WIECZÓR HARCERSKI. Jak już donosiliśmy poprzednio, w sobotę dnia 18-go lutego 1939 roku już po ukończeniu żałoby za zmarłego Papieża św. Piusa 11-go — odbędzie się na salach

Zmarł zasłużony społecznik kapłan śp. ks. Kanonik Lewandowski

W czwartek, dnia 16 lutego 1939 roku zakończył swój żywot doczesny po krótkich cierpieniach Kapłan, który należał do najwybitniejszych osobistości Pomorza.

Urodzony w naszym powiecie w Golubiu uczęszczał śp. Ks. W. LEWANDOWSKI do Gimnazjum w Chelmie, słynnego jako ostoja polskości na Pomorzu.

Wielkie Jego uzdolnienie muzyczne sprawiło, że w młodym już wieku stanął na czele orkiestry gimnazjalnej, która za Jego czasów stała na wysokim poziomie, występując pod kierownictwem swego dyrygenta w koncertach muzyki klasycznej.

Niezależnie od tego Zmarły brał żywy udział w tajnym towarzystwie „Filomatów” podtrzymującego ducha polskiego u młodzieży szkolnej.

W seminarium duchownym w Pelplinie, do którego wstąpił po złożeniu egzaminu dojrzałości, był jednym z najwybitniejszych członków Chóru Katedralnego, którego kierownictwo niebawem przejął pełniąc przez długie lata urząd dyrygenta tego najlepszego chóru na Pomorzu. Pelplin został odtąd już ośrodkiem Jego pracy, która jednakowoż nie ograniczała się do siedziby Biskupa Chelmińskiego lecz rozprzestrzeniała się na całe Pomorze. Stanął na czele wszystkich polskich Kół Śpiewaczych, tak świeckich jak i kościelnych jako Patron Pomorskiego Zw. Kół Śpiewaczych.

W hierarchii kościelnej postępował szybko naprzód.

Jako proboszcz pelpliński mianowa-

ny zostaje kanonikiem honorowym kapituły chełmińskiej piastując pozatem wysoki urząd kościelny delegata biskupiego.

Pomimo intensywnej pracy kapłańskiej nie przestawał zajmować się muzyką i wydoskonaleniem społeczeństwa polskiego na Pomorzu w tej dziedzinie kultury. Skomponował szereg wartościowych utworów muzyki kościelnej, śledził ruch śpiewaczy w najodleglejszych zakątkach Okręgu Pomorskiego osobiście.

Wąbrzeźno i powiat wąbrzeski jako rodzinne Jego strony leżały mu szczególnie na sercu. Nie opuścił żaden poważniejszy zjazd śpiewaczy w stronach rodzimych i gród nasz miał zaszczyt gościć Go często u siebie.

Nagle skończyło się to pracowite życie, znikł z grona żyjących ten umysł gorący, zakochany w pieśni i muzyce polskiej.

Lecz duch Jego czuwać będzie nad dziełem kulturalnym, którego był współtwórcą, a wszyscy zwolennicy śpiewu narodowego i kościelnego i całe społeczeństwo pomorskie zachowają Pierwszego Patrona śpiewu polskiego w niepodległej Ziemi Pomorskiej w wdzięcznej pamięci.

Wieczny odpoczynek racz Mu dać Panie!

W związku ze zgonem śp. ks. Kanonika Honorowego Kapituły Chełmińskiej i Proboszcza Pelplińskiego ks. WACŁAWA LEWANDOWSKIEGO Wojewoda Pomorski przesał na ręce siostry zmarłego telegram kondolencyjny.

Co to jest milion? Prace Sądu Konkursowego

Prace Sądu Konkursowego, którego zadaniem jest przyznanie nagród za piętnaste najlepszych odpowiedzi na pytanie: „Co to jest milion?” — dobiegają końca. Dotychczas przejrano i posegregowano przeszło 58.000 odpowiedzi.

W skład jury wchodzi pp.:

Redaktor Giełżyński, b. prezes Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich Tadeusz Dołęga - Mostowicz, znany powieściopisarz;

Profesor Tadeusz Sierżputowski, znany matematyk;

Dr Henryk Friedrich, asystent katedry polonistyki na U. J. P., oraz

Szef Działu Marian Szajowski, zastępca Dyrektora Polskiego Monopoli Loteryjnego.

Wyniki konkursu podamy w najbliższych dniach natychmiast po ukończeniu prac jury.

• — •

„Dwór Wąbrzeskiego” przedostatnią imprezą bieżącym sezonowi karnawałowego „WIECZÓR TOWARZYSTWA” Kola Przyjaciół Harcerstwa.

Pożyteczny cel, na który przeznaczony jest w całości czysty zysk z imprezy, bo na rzecz harcerstwa miejscowego, niewątpliwie nakłoni do udziału w tym wieczorku wszystkich, którym zdrowie fizyczne i moralne najmłodszego pokolenia, przyszłości naszej leży na sercu. Zrazem pożądaną będą mieli okazję do miłej zabawy ci wszyscy, którzy chcą jeszcze odetchnąć w ostatniej chwili beztroską nastroju karnawałowego!

Kto przez przeoczenie nie otrzymał zaproszenia może takowe odebrać przy wejściu na salę.

O WIELKIM ZAINERESOWANIU KONCERTEM „LUTNI” świadczy wielka już ilość rozsprzedanych biletów. Pozostałe bilety nabywać można u członków Chóru „LUTNI” oraz przy kasie. Przypominamy, że miejsca nie będą numerowane, A KONCERT ROZPOCZNIĘ SIĘ PUNKTUALNIE, wobec czego Szan. Publiczność proszona jest również o punktualne przybycie z uwagi na nieprzeszkadzanie podczas produkcji koncertowej.

• „Matki, które karmią... powinny spożywać jaknajwięcej mleka. Samo mleko jednak prędko się przykrzy. — By więc temu zaradzić, należy do jednego litra gotującego się mleka wsypać 2 — 5 pełne łyżeczki zmielonej Kawy Słodowej Kneippa, zagotować i na kilka minut odstawić. Mleko w ten sposób przyrządzone jest smaczniejsze, o

wiele łatwiej strawne i pożyteczniejsze. Kawa Słodowa Kneippa, to zdrowie dla matki i dziecka.

• Nowe rozporządzenie o płotach. Wydane zostało nowe rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące ogrodzeń w miastach.

W myśl tych przepisów ogrodzenia i ograniczenia posiadłości wykonane mają być w jednolitej wysokości i odpowiadające charakterowi ulicy lub dzielnicy. W wypadku gdzie przed domem jest ogród, wysokość płotu ma wynosić 1,25 m.

• Cukier skażony dla pszczelarzy. Ministerstwo Skarbu ustaliło kontyngent cukru skażonego do podkarmiania pszczół. Mianowicie w r. bieżącym pszczelarze na obszarze całego kraju będą mogli otrzymać 5 kg cukru na jeden rój. Przydziału cukru będą dokonywały Izby Rolnicze na podstawie zaświadczeń urzędów gminnych o ilości posiadanych rojów.

• Odznaczenia za zasługi dla rozwoju Inżynierstwa i owczarstwa. W Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych przygotowuje się obecnie listę osób i instytucji, proponowanych do odznaczenia za zasługi, położone dla rozwoju krajowego owczarstwa i Inżynierstwa.

• Obowiązek uiszczania opłat na Fundusz Pracy od wynagrodzeń uczniów przemysłowych, względnie terminatorów. Ministerstwo Opieki Społecznej wyjaśniło, że umowa o naukę w przemyśle jest szczególnym rodzajem umowy o pracę, wy-

nagrodzenie więc, które uczeń przemysłowy względnie terminator otrzymuje od swego pracodawcy nosi charakter wynagrodzenia za pracę i jako takie podlega opłacie, przewidzianej w art. 15 ustawy o Funduszu Pracy. Odnośnie opłaty powinny być wplacane do Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy na ogólnych zasadach.

RUCH TOWARZYSTWA

— UWAGA „LUTNIŚCI” Ostatnia lekka śpiewu odbędzie się w piątek, dnia 17 lutego 1939 roku. Stawienie się wszystkich śpiewaków bezwarunkowo obowiązkowe.

DYRYGENT

— UWAGA REZERWISCI Kolo Wąbrzeźno! W niedzielę, dnia 19 lutego o godzinie 1.30 odbędzie się strzelanie z broni malokalibrowej na strzelnicy obok boiska PW i WF.

KOMENDANT

WALNE ZEBRANIE ODDZIAŁU L. M. K.

— Dnia 23 lutego 1939 roku (w czwartek) o godzinie 17,00 w sali Domu Społecznego ul. Wolności odbędzie się Zwyczajne Walne Zebranie Oddziału

Zaznacza się w myśl par. 18 nr 15 statutu, że Zebranie odbędzie się prawomocnie w pół godziny po wyznaczonym czasie bez względu na ilość obecnych członków.

Zarząd

— Baczność Powstańcy i Wojacy Oddział Wąbrzeźno. Dnia 19 lutego 1939 roku o godzinie 15,00 w lokalu Domu Pracy Społecznej odbędzie się Roczne Walne Zebranie

O ile nie przybędzie odpowiednia liczba członków na powyższe zebranie, odbędzie się pół godziny później drugie zebranie z ważnością uchwał bez względu na liczbę obecnych.

Termin zebrania walnego przesunięto z dnia 12 na 19 bm. z ważnych przyczyn, od zarządu nie zależnych.

Zarząd

rządku obrad:

- 1) Zagajenie;
- 2) Odczytanie protokołu;
- 3) Sprawozdanie Zarządu.
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wybory uzupełniające do zarządu;
- 6) Wolne głosy i wnioski.

W wypadku, gdyby w dniu zebrania o godz. wyznaczonej nie było obecnych 2/3 członków, odbędzie się za 10 minut drugie zebranie, którego uchwały będą ważne bez względu na ilość obecnych.

Zarząd

RADIO

PIĄTEK, dnia 17 lutego 1939 roku.

18,30 Powszechny Teatr Wyobraźni. 19,00 F. I. S. — transmisja z Zakopanego. 19,15 Koncert rozrywkowy. 20,35 Audycja informacyjna. 21,00 „Loteria” — opera Stanisława Moniuszki. 22,00 Szkic literacki. 22,15 Sonety instrumentalne — montaż poetycki — muzyczny z Poznania. 22,55 Aktualności. 23,05 Zakończenie programu.

SOBOTA, dnia 18 lutego 1939 roku.

6,57 Audycja poranna. 7,00 Dziennik poranny. 7,10 Wiadomości sportowe z Zakopanego. 7,20 Muzyka. 8,00 — 10,00 Przerwa. 10,00 Koncert rozrywkowy. 10,55 Program na jutro. 11,00 Audycja dla szkół. 11,25 Muzyka. 11,57 Sygnał czasu. 12,03 Audycja południowa. 13,00 Dla każdego coś fadnego. 13,50 Wiadomości z Pomorza. 14,00 — 15,00 Przerwa. 15,00 Audycja dla dzieci. 15,30 Muzyka obiadowa. 16,00 Dziennik po południowy. 16,08 Wiadomości gospodarcze. 16,20 Kronika literacka. 16,35 Recital fortepianowy. 17,25 O roślinie i zwierzęciu — pogadanka. 17,35 Kanzonety i madrygaly Palestriny. 17,56 Aud. K. K. O. 18,00 Audycja rolnicza. 18,10 Najpiękniejsze miasto Pomorza. 18,25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 18,30 Audycja dla Polaków za granicą. 19,00 Wiadomości sportowe z Zakopanego. 18,20 Koncert rozrywkowy. 20,35 Audycja informacyjna. 21,00 W ostatnią sobotę karnawałową — muzyka taneczna. 22,55 Aktualności. 23,05 Zakończenie programu.

NIEDZIELA, dnia 20 lutego 1939 roku.

7,15 Audycja poranna. 7,20 Muzyka poranna. 8,00 Dziennik poranny. 8,15 Wiadomości sportowe z Zakopanego. 8,20 Audycja dla wsi. 8,45 Sprawy kupieckie. 8,55 Gra kapela ludowa. 9,10 Koncert muzyki operowej. 10,15 Transmisja nabożeństwa z Katedry w Poznaniu. 11,47 Skoki narciarskie o mistrzostwo świata — pogadanka. 11,57 Sygnał czasu. 12,03 Poranek symfoniczny. 13,00 Wyjāti ki z pism Józefa Piłsudskiego. 13,05 Świątki na Kujawach Zachodnich — felieton. 13,15 Muzyka obiadowa. 14,40 Literatura dla wszystkich. 14,55 Podkoziółek — audycja słowno - muzyczna. 15,30 Audycja dla wsi. 16,30 Wiadomości sportowe z Zakopanego. 17,30 Podwieczorek przy mikrofonie. 19,30 Recital fortepianowy. 20,10 Wiadomości sportowe z Pomorza. 20,15 Audycja informacyjna. 21,20 Muzyka taneczna. 21,55 Łatki radiowe — wesoła audycja ze Lwowa. 22,30 Muzyka taneczna. 23,05 Zakończenie programu.

Ostatnie atrakcje karnawału MLEWO.

Wieczorek karnawałowy Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej, odbędzie się nieodwołalnie w nadchodzącą niedzielę w salce parafialnej.

PODKOZIOLEK. Tradycyjnym zwyczajem w SOBOTĘ, DNIA 18 LUTEGO BR. odbędzie się w kawiarni „GRAND CAFE” p. BŁASZKOWSKIEGO w Wąbrzeźnie ostatnia atrakcja karnawału o swoistym charakterze: PODKOZIOLEK i ŚWINIOBICIE, oczekiwane zawsze z utęsknieniem przez miłośników dobrych potraw i wesołej zabawy.

Z SREBRNEGO EKRANU. Tylko dziś w piątek ukaże się w KINIE „SŁONCE” arcydzieło folmowe w wspaniałej ilustracji muzycznej pt.

„Wielka Miłość Beethovena” z HARRY BAUR w roli głównej.

Od soboty począwszy NA ZAKONCZENIE KARNWAŁU film tryskający HUMOREM — NIEWYCZERPANE ŹRÓDŁO WESOŁOŚCI pt.

„NIEUSPRAWIEDLIWONA GODZINA,” z asami ekranu GUSTI HUBER — GUSTI WOLF — HANS MOSER — THEO LINGEN i TIBOR v. HALMAY.

Z POWIATU

DĘBOWAŁAKA.

Impreza Związku Strzeleckiego. Odwołane z powodu choroby przedstawienie sztuki „ZAWIERUCHA” i zabawa strzelecka odbędzie się w niedzielę 19 bm. o godzinie 18,00 w nowej sali p. Czarneckiego w Dębowejłacie. Celem imprezy obok wartości propagandowych i rozrywkowych jest zdobycie środków na pomoce kulturalno - oświatowe (biblioteka) Oddziału. Zabawa zasługuje więc na powszechne poparcie, o które gorąco proszą Zarząd

KRÓL. NOWAWIEŚ.

Żywotne Gniazdo „Sokoła”. Tutejsze Towarzystwo Gimnastyczne „SOKÓŁ”, które w tym roku obchodziło 25 rocznicę założenia, odbyło onegdaj swoje doroczne walne zebranie, na które przybył z ramienia IV Okręgu wiceprezes jego dr. Czarnota - Bojarski. Ze sprawozdania ustępującego Zarządu wynikało, że Gniazdo okazuje doskonałą żywotność.

Pomimo wydatków związanych z obchodem 25-lecia uporządkowało swoją gospodarkę finansową i wyrównało zaległości z lat ubiegłych. Na rok bieżący Zarząd wybrało ponownie w tym samym składzie, z tą jedynie zmianą, że urząd skarbnika gniazda powierzono dr. Marchlewiczowi.

W uznaniu gorliwej pracy gniazda dla idei sokolskiej delegat Okręgu wyraził dr. Marchlewiczowi podziękowanie, nawołując ich do dalszego twórczego wysiłku dla „Sokoła”.

Kursa Przynależności Młodzieży do Obrony Narodowej w Mlewie. Nietylko miasteczko mogło się poszczycić pięknymi akademjami i uroczystościami, lecz i niektóre wioski naszego powiatu, zwłaszcza gdy trafią na dzielnego nauczyciela i oficera rezerwy. Do takich środowisk należy Mlewo, dzięki wybitnej pracy społecznej p. kier. por. Milewskiego, który z okazji powstania styczniowego, urządził piękną akademię z przedstawieniem pt. „Dzielny wojak Szymche”. Z zaproszonych gości przybył między innymi p. prof. por. Golik z ramienia Powiatowej Komendy WF., który też wygłosił okolicznościowe — płomienne przemówienie, o tych co Polskę wywalczyli i odeszli na wieczny spoczynek, i o tych co dzisiaj Polskę budują, nawołując do szczerzej pracy w organizacjach jak: Zw. Strzelecki, Rezerw. Powstańcy i inne.

Przedstawienie wypadło nadszpejzwanianie. Młodzi aktorzy swoją brawurą i swobodą ruchów na scenie wywoływali burzę oklasków.

Sam „Szymche” strz. Głowański grał niezłym aktorem zawodowym. Młodzi aktorzy zapowiadają się świetnie, czy to będzie st. jun. Kwella, strz. Radziwiński, Miatalik Władysław, czy Zosia Grabowska, czy Kuźmińska Salomea, czy Trawińska Zosia, wszyscy wyszli dobrze.

Sztuka oparta jest na przeżyciach legionowych, przypomina treścią „gałązkę rozmarynu”. Sztuka o wielkich walorach artystycznych w dodatku przy kostiumach sprawdzonych z teatru toruńskiego, dzięki dobrej reżyserii p. Sawickiej wypadła imponująco.

Z kolei oddział żeński odtańczył tańce narodowe, które prowadziła iście z rozmachem i humorem polskim p. Kuźmińska S. Radość było patrzeć na te zdrowie i uśmiechnięte twarze ogorzale od słońca i pracy, zadowolone z siebie i otoczenia, pełne wiary i otuchy w przyszłość.

Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna, którą wyprowadzili „polonezem w pierwszej parze” p. kier. Milewska z p. prof. Golikiem.

Bawiono się ochoczo, szczerze i radośnie. Nie brakło i wiewatów i toastów i życzeń i zobowiązań. Bawili się wszyscy z wszystkimi do wczesnego ranka.

Oby każda wieś, gromada na wsi polskiej mogła dojść do tak wysokiego poziomu, pracuje nad tym Przynależność Młodzieży do Obrony Narodowej, pod kierown. niezłomnego i pełnym wyparcią się Nauczycielstwa, a za wzór niech służy Mlewo.

KOWALEWO.

Rekordowy pościg. W środę, dnia 15 lutego 1939 roku probostwo Wielkołaka zawiadomiło telefonicznie Posterunek Policji Państwowej w Kowalewie, o godzinie 14,30, że z korytarza skradzione zostało futro ks. proboszcza Kurlanda, wartości 600 złotych. Na skutek tego zawiadomienia udał się niezwłocznie na miejsce kradzieży komendant

miejskowego Posterunku P. P. i ustalili, że krótko przed kradzieżą był tam jakiś przygodny gość, który rzekomo chciał się widzieć z ks. proboszczem, lecz zanim powiadomiono o tym ks. proboszcza, osobnika na korytarzu już nie było, po jego odejściu zauważono brak drugiego futra.

Komendant posterunku rozejrzawszy się wokół plebanii, natrafił na ślad charakterystycznych butów, które prowadziły od drzwi frontowych do ogrodu, a następnie przez płot w pole w kierunku lasu gronowskiego. Za śladem tym rozpoczęto pościg i przesyzukiwanie okolicznego lasu gronowskiego. W rezultacie zmuśniono i bardzo uciążliwego przesyzukiwania kniei i zarośli komendant P. P. po 2-godzinnym poszukiwaniu, znalazł w gęstym zaroślu ukrytego osobnika, który posiadał skradzione futro na sobie.

Amatorem cudzego mienia i to tak drogocennego mienia okazał się Prusiecki Ignacy b. szofer z Wąbrzeźna, który niechętnie musiał się rozstać z cudzą własnością a nagrodę za swój czyn otrzyma w Sądzie.

W Urzędzie Stanu Cywilnego Kowalewo - wieś w miesiącu styczniu br. zgłoszono:

Urodzenia: robotnik Leon Chelmiński z Elgiszewa syna Kazimierza, rolnik Józef Tuszyński z Bielska, syna Józefa Juliana; rolnik Justus Weiss z Sierakowa syna Erwina, Franciszek Chabros rolnik z Grębocina syna Bolesława; rolnik Antoni Klugowski z Elgiszewa syna Czesława; robotnik Alfons Olkowski z Elgiszewa córka Agnieszka; robotnik Jan Krupiński z Plywaczewa córka Stanisława, leśniczy Józef Zemło z Kępy córka Danutę Marię; robotnik Jan Ciesielski z Pluskowos córka Janinę Irene, robotnik Adam Zielski z Szychowa córka Janinę.

Śluby: handlarz Władysław Grabowski z Bielska i rolniczka Bronisława Butrynowa z Kowalewa, rolnik Wojciech Lewandowski z Bielska i Genowefa Małagocka z Wielkołaki, rolnik Reinhard Rechenberg z Mazanek i Małgorzata Wiktoria Kurztałas z Plywaczewa, mistrz stolarski Jan Borowicz z Nakła i Rozalia Agnieszka Kowalkowska z Zielonia.

Zgony: dziecko Franciszek Dytchoń z Pluskowos 4 mies., rolnik Wojciech Molek z Pluskowos lat 58, Rozalia Kostrzewska, rentobierczyni z Elgiszewa lat 52, wdowa Antonina Kowalska z Zielonia lat 89, dziecko Lucja Wiśniewska z Elgiszewa 4 tygodnie, robotnik Cichowski Franciszek z Szychowa lat 75, deputatnik Piotr Nadolski z Elgiszewa lat 84, wdowa Kleinfeld z Sierakowa lat 67, Ewa Maaser z Bielska lat 95, robotnik Henryk Jahnke z Kaldunka lat 62, szewc Jan Żurawski z Elgiszewa lat 75.

W tłusty wtorek tradycyjny śledź P. C. K.

GIELDA ZBOŻOWA Płacono złotych za 100 kg.

Table with 3 columns: Ziemliopłody, Bydgoszcz 14. 2. 1939, Poznań 14. 2. 1939. Rows include Żyto, Pszenica, Jęczmień, etc.

POZNAŃSKIE TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, dnia 14. 2. 1939 r. Płacono za 100 kg żywej wagi za.

Table for SWINIE: Pełnomięs. 120-150 kg żywej wagi 106-108, etc.

BYDŁO:

Table for KROWY: Wytuczona pełnomięsiste 62-68, etc.

Table for CIEŁĘTA: Najprzedniejsze cielęta tuczone 82-90, etc.

Table for JAŁOWICE: Wytuczona pełnomięsiste 66-74, etc.

Table for BUHAJE: Wytuczona pełnomięsiste 60-66, etc.

Table for OWCE: Wytuczona pełnomięs. jagnięta 56-60, etc.

Table for MŁODZIEŻ: Dobrze odżywione 36-40, etc.

Advertisement for a sewing machine, featuring an illustration of a woman and a sewing machine. Text: Kup mi maszynę do szycia, haftu i mierzek tylko z firmy „Polski Dom Handlowy Kriseher”...

Advertisement for a shop in Wąbrzeźno. Text: Lokale handlowe w Wąbrzeźnie wynajmą zaraz Polakom-chrześc. Buczkowski Rynek, Br. Grabowski, Kruczkowska, Cz. Makowski, Piłsudskiego, Bortowski. Biuro pisanie podań do władz sądowych i administracyjnych...

Advertisement for GRAND - CAFÉ. Text: GRAND - CAFÉ urządzi w sobotę dnia 18 II bm. TRADYCYJNY PODKOZIOLEK i ŚWINIOBICIE. Kapy - Konfetti - Balonki - Serpenty - Renomowa kuchnia poleca. Kiszki własnego wyrobu - Serdelki w sałacie. Specjalność: Flaki - Noga wleprzowa - Grochówka z wkładką - Pekłówka. Bezplatne losowanie kozła!

Advertisement for a horse sale and other services. Text: Sprzedam duży wóz lub zamienię na mniejszy. Murawski dawniej Pogorzelski Książki pow. Wąbrzeźno. Pasterz do bydła z 2-3 zacięnikami potrzebny. Nagórski - Rynek. Przyjmę posadę jako praktykantka biurowa z ukończoną szkołą handlową...

Advertisement for a large hayrack and other items. Text: Duży śpichrz zbożowy nadający się do wszelkiego przedsiębiorstwa zaraz do wynajęcia. Zastawny Przemysłowa 8. 3 pokojowe mieszkanie z łazienką do wynajęcia od 1 marca. Zastawny Przemysłowa 8. Sprzedam tanio radio aparat 4 lampowy Przemysłowa 3 lpr.

Advertisement for a sugar sale. Text: Obwieszczenie Kupiectwo tutejsze sprzedawało dotychczas cukier prawie, że za cenę zakupu a przy uwzględnieniu kosztów handlowych nawet ze stratą, do czego jeszcze dochodzi na ciężar kupca podwyżka podatku obrotowego obowiązująca od 13 bm.

Advertisement for a sugar sale. Text: Ponieważ w takich warunkach obecna cena cukru w handlu detalicznym nie jest do utrzymania, Sekcja Spożywcza Korporacji Kupieckiej zmuszona jest z ważnością od 20 bm. podwyższyć cenę cukru do zł 1.05 za 1 kg., która to cena zresztą miarodajną była już zawsze w ościennych powiatach. Sekcja Spożywcza przy Korporacji Kupieckiej w Wąbrzeźnie

Advertisement for a representative. Text: Przedstawiciela na miasto Wąbrzeźno i rejon poszukuje zaraz. A. KAŹMIERSKI Gorzelnia Koniaków - Chojnice

Advertisement for a cinema. Text: Kino dźwiękowe „Słońce”

Advertisement for a concert. Text: Dziś o godz. 8,30 - Łzy i uśmiechy w życiu mistrza tonów Wielka miłość BEETHOVENA W rol. głów. Harry Baur - Jany - Holt - Anne Ducaux W sobotę o godz. 8,30 i niedzielę o godz. 5 i 8,30 Kaskady śmiechu! Bomby humoru! Zabawa i wesołość w filmie Niewspawiedliwiona godzina W rol. głów. Gusti Huber - Gusti Wolf - Hans Moser W lokalu codziennie KONCERT - DANCING